

Savremeni politički sistemi

II semestar, 2+1 časova sedmično

Sadržaj predmeta

1. PREDSTAVLJANJE PREDMETA, NASTAVNIKA I SARADNIKA

1.1. Nastavnik i saradnik. Predmet, preliminarno, materija, načini, predavanja, vežbe, konsultacije četvrtkom 10-12. Papir, distribucija, posebno: sadržaj I-XV-XXI, literatura osnovna i šira (ŠL) u više koncentričnih krugova (udžbenik, predavanja, dole na ovom sajtu, plus posebno dva sajta, M. Popovića i I. Volerstina, plus ostala prihvaćena literatura).

1.2. Papir, nastavak, posebno model provera (kolokvijuma), završnih ispita i ocenjivanja sa skaliranjem, eliminisanjem, kvalifikovanjem. Pitanja i odgovori.

2. OSNOVNI UVODNI POJMOVI I: POLITIKA, MOĆ, VLAST, AUTORITET, LEGITIMNOST VLASTI

2.1. Politika. Moć, vlast, autoritet

2.1.1. Pojam politike (SPS, PE), elementi, tri iz SPS (1 sukob uključiv priroda čoveka uključiv T. Hobs i Ž-Ž. Ruso te K. fon Klauzevic i M. Fuko plus pozitivna ili negativna politika odnosno politika kao regulisanje ili izazivanje sukoba, 2 vlast, 3 izbor), plus zajednica (Mr/PEP: „od“ po pravilu nije i „u“), plus globalna (nacija, svet).

2.1.2. Moć, vlast, autoritet (Maks Veber, PD: uticaj, probabilizam)

2.2. Legitimnost vlasti (pojam, L i legalnost, L i progresivnost, L-subjektivnost unutar nacije i sveta na primeru vlasti A. Hitlera, tri tipa po M. Veberu, „Harizma ludilo vlasti“ u ŽP). Pitanja i odgovori.

3. OSNOVNI UVODNI POJMOVI II: POLITIČKI SISTEM, KLASIFIKACIJE, TIPOLOGIJE

3.1. Pojam političkog sistema po Najdanu Pašiću UPS i Jovanu Đorđeviću PS. Pojam i razlika između klasifikacije i tipologije. Posebno Aristotelova „dvostruka“ klasifikacija polisa (kvarenje vlasti), plus organizacija vlasti (jedinstvo i podela vlasti i tri oblika podele vlasti).

3.2.1. Plus tipologija M. Vebera koja obuhvata čitav istorijski razvoj, plus savremena tipologija liberalnih i neliberalnih, plus jedna alternativna svetsko-sistemska tipologija centralnih i (polu)perifernih kombinovana sa vladajućom klasifikacijom organizacije vlasti. Pitanja i odgovori.

3.2.2. Plus moguća dopuna. Politički sistem i teorija sistema (N. Viner). Plus tri aspekta i tri nivoa pojma PS. Pitanja i odgovori.

4. MODERNA POLITIČKA NAUKA I: PREDMET

4.1. Istoričnost nauke i moderne političke nauke (MPN). Politička filozofija, njen istorijski razvoj i raspad. MPN, njena geneza, posebno tri izvora i sastavna dela u SAD, svetu i kod nas. Aktuelna kriza i budućnost nauke uopšte i MPN posebno (ŠL: I. Volerstin i drugi KODN). Nazivi MPN. Discipline MPN.

4.2. Plus specifične teškoće MPN, posebno F. Niče VM („multiperspektivizam“ i „istina nije jeste“), i B. Mur SODD („skepticism and sympathy“, nauka i etika). Pitanja i odgovori.

5. MODERNA POLITIČKA NAUKA II: METOD

5.1. Pojam i vrste metoda (uopšte i u MPN, i na osnovu toga, odnos MPN i drugih društvenih i pravnih nauka, posebno Sociologije, Uvoda u pravo i Ustavnog prava), posebno idiografski i nomoteski metodi, plus komparativni metod (i najava boljeg alternativnog svetsko-sistemskog metoda dalje u 5.2.).

5.2. Jedan alternativni svetsko-sistemski metod (posebno jedinica analize), plus osnovne informacije o teoriji svetskog sistema (TSS) I. Volerstina (geneza, izvori, značaj), plus dalja upućivanja (na predavanja ovde posebno na 3.2.1. i 4.1. i na 12, 13, 14, zatim na ŠL posebno na I. Volerstin UASS i M. Popović RS i na njihova dva sajta, najzad i na DrASS). Pitanja i odgovori.

6. LIBERALNA DEMOKRATIJA I: MODERNO DOBA, LIBERALIZAM KAO IDEOLOGIJA, POLITIČKI PROCESI I NJIHOVI NOSIOCI

6.1. Istorija i teorija: rađanje modernog društva, liberalizam i druge ideologije modernog doba (ŠL: I. Volerstin UASS, Dž. Grej L), liberalizam i demokratija, liberalizam i vladavina prava i(li) pravna država.

6.2. Plus moguća dopuna. Interesne grupe (i MPN) u svetu (posebno u SAD) i kod nas. Političke partije i partijski sistemi. Javno mnjenje. Izbori (posebno četiri svojstva demokratskih izbora i biračkog prava) i izborni sistemi u svetu i kod nas. Pitanja i odgovori.

7. LIBERALNA DEMOKRATIJA II: POLITIČKE INSTITUCIJE, POSEBNO ORGANIZACIJA VLASTI

7.1.1. Sistemi jedinstva i sistemi podele vlasti. Tri grane vlasti (zakonodavna, izvršna, sudska vlast) u sistemu podele vlasti. Teorija (i praksa) podele vlasti, posebno tehnička i politička svrha podele vlasti.

7.1.2. Tri oblika podele vlasti, blaži britanski parlamentarni („konfuzija“), (naj)čistiji SAD predsednički, i mešoviti, parlamentarno-predsednički, ili polupredsednički francuske pete republike.

7.2. Plus moguća dopuna. Ideja i teorija podele vlasti Šarl-Luja Monteskjea (ŠL: Š-L. Monteskje ODZ), plus bliskost Aristotel (ŠL: P) otkriće „kvarenja vlasti“, još više odnosno bliže R. Dal „poliarhija“ (ŠL: P). Pitanja i odgovori.

8. BRITANSKI POLITIČKI SISTEM

8.1. Opšti značaj: 1) demokratija, 2) parlamentarizam. Blaži oblik podele vlasti („konfuzija“). Parlament, dva doma (istorijski razvoj). Kabinet (Vlada) kao pravo središte vlasti. Monarh. Državna uprava.

8.2. Plus moguća dopuna. Revolucija, konsenzus, postepen razvoj. Partijski sistem. Izborni sistem. Ustavni okvir. Pitanja i odgovori.

9. POLITIČKI SISTEM SAD

9.1. Opšti značaj: 1) MPN, 2) prezidencijalizam, 3) federalizam. Prezidencijalizam: najčistija podela vlasti, Kongres SAD (dva doma: federalizam), Predsednik SAD (izbor, ovlašćenja, impičment, administracija sistem „pljačke i plena“), odnos između Predsednika SAD i Kongresa SAD, Vrhovni sud SAD, sistem teže i protivteže.

9.2. Plus moguća dopuna. Političke partije i partijski sistem. Interesne grupe. Izborna demokratija. Trajnost Ustava SAD. Pitanja i odgovori.

10. POLITIČKI SISTEM FRANCUSKE PETE REPUBLIKE

10.1. Opšti značaj: 1) FB Revolucija 1789, 2) mešoviti, parlamentarno-predsednički, polupredsednički sistem organizacije vlasti. Parlament (dva doma, NS i S: balansiranje ili kočenje), Predsednik RF i Vlada Pete republike.

10.2. Plus moguća dopuna. F „zemlja istorije“. Treća republika „francuski parlamentarizam“. Peta republika od 1958. mešoviti sistem organizacije vlasti. Francuski višepartijski sistem. Pitanja i odgovori.

11. POLITIČKI SISTEM POSTNACISTIČKE SR NEMAČKE

11.1. Opšti značaj (ne parlamentarni sistem organizacije vlasti nego) 4D postnacistički, postfašistički, posttotalitarni, demokratski inženjering. Otuda specifičnosti kao: osnivanje i zabrana političkih partija, i „konstruktivno“ izglasavanje nepoverenja vladi.

11.2. Plus moguća dopuna. Značaj postnacističkog inženjeringa za postkomunističke i postjugoslovenske zemlje i Crnu Goru, sličnosti i razlike (posebno nekompletan paket 4D: ŠL M. Popović Moć odbijanja u Protiv struje). Pitanja i odgovori.

12. POSTHLADNORATOVSKA ERA: IDEOLOGIJA ILI ZBILJA

12.1. Posthladnoratovska era nova era? Vladajući i alternativni odgovori. Prethodno (ideološki) i naknadno (naučno). Osnovni pojmovi TSS I. Volerstina (ŠL još: I. Volerstin UASS), posebno istorijski sistem, savremeni svetski sistem, prostor (centar, periferija, poluperiferija: kvantitativna i kvalitativna definicija), vreme (ciklički ritmovi i sekularni trendovi, „slaganje vremena“, dugo višestruko padanje 1914-2050).

12.2. Plus moguća dopuna: fizičko i istorijsko vreme (uključiv i M. Popović BE sa „pomirenjem“ F. Braudela/I. Volerstina i T. Mana ČB), zatim posebno I. Volerstin „TimeSpace“ i (zajedno sa F. Brodelom) pola milenijuma SSS, P. Sorokin DKD 25 vekova GRZK, T. Stojanović BS 10 milenijuma „neolitskih kultura“, P. Sloterdajk KCU „paleolitske horde“. Plus: M. Popović Belle epoque: kritika dogme progresa. Pitanja i odgovori.

13. POSLE HLADNOG RATA: VIŠE ILI MANJE DEMOKRATIJE

13.1. Najpre preliminarna anketa, zatim principijelni probabilizam, najzad i svetsko-sistemska analiza, i to preko četiri aspekta i argumenta: 1) teorija, do pola napunjena čaša, 2) empirija, Freedom House, 3) vreme, „treća velika pozna“ (ŠL: M. Popović BE), i 4) prostor, svetski politički sistem, te diktatura i demokratija u svetskim razmerama (ŠL: M. Popović RS).

13.2. Plus moguća dopuna. O (ne)univerzalnosti liberalne demokratije (F. Fukujama KIPČ, Dž. Buš Mlađi 2001-2008). I još: demokratske tranzicije u Južnoj Americi (Vudro Vilson Centar Transitions From Authoritarian Rule), Južnoj Evropi (Đ. Arigi), i Jugoistočnoj Evropi (S. Darmanović Doktorski rad). Pitanja i odgovori.

14. JEDAN POGLED U BUDUĆNOST: SAVREMENI SVET I SAVREMENI POLITIČKI SISTEMI DO SREDINE XXI VEKA

14.1. O (ne)legitimnosti predviđanja u društvenim naukama (K. Popper ODNJN). Četiri odnosno dva alter-scenarija. Svetsko-sistemska značaj postjugoslovenskih sukoba.

14.2. Plus moguća dopuna. Tri interpretacije: „kraj istorije“ (kasnije „naša posthumana budućnost“) F. Fukujame, „sukob civilizacija“ S. Hantingtona, i „utopistike I. Volerstina. Pitanja i odgovori.

Udžbenik, šira literatura, režim studija

Udžbenik: Pavle Jovanović, Nenad Dimitrijević, Milan Popović, Savremeni politički sistemi, Drugo prošireno izdanje, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, 1998, 472 strana. Ispitna pitanja formulisana su na osnovu ovog udžbenika. U ovom udžbeniku navedena je i Šira literatura koja se dodatno zahteva za dve najviše ocene. Na Širu literaturu upućuje se i na časovima i konsultacijama. Šira literatura navedena je i dole u Literaturi za odgovarajuće teme, a može se naći i na dve elektronske adrese, i to Commentaries, Papers i ostalo I. Volerstina (<http://fbc.binghamton.edu>), i knjige, programi i ostalo Milana Popovića (<http://www.milanpopovic.info>).

Režim studija, posebno praćenje i proveravanje rada tokom, kao i formiranje ukupne ocene na kraju semestra, u skladu je sa takozvanim bolonjskim procesom i evropskim standardima, prilagođenim našim uslovima i mogućnostima, na osnovu odgovarajućih zakonskih i podzakonskih pravila studija.

Literatura po temama

I. Politička filozofija i moderna politička nauka

1. ARISTOTEL I POLITIKA

Aristotel: Politika; Pitirim Sorokin: Društvena i kulturna dinamika; Enciklopedija političke kulture (EPK).

2. NIKOLO MAKIJAVELI PRETEČA MODERNE POLITIČKE NAUKE

Nikolo Makijaveli: Vladalac; EPK.

3. MAKS VEBER I MODERNA POLITIČKA NAUKA: TRI TIPA LEGITIMNE VLASTI

Maks Veber: Privreda i društvo; Mihailo Đurić: Sociologija Maksa Vebera; Ljubomir Tadić: Nauka o politici.

4. KARL MARKS I MODERNA POLITIČKA NAUKA: KLASE I POLITIKA

Karl Marks: Dela, posebno Osamnaesti brimer Luja Bonaparte; EPK.

II. Sistemi organizacije vlasti

5. DEMOKRATIJA

Robert Dal: Dileme pluralističkih demokratija; Robert Dal: Demokratija i njeni kritičari; Đovani Sartori: Demokratija šta je to; EPK.

6. ŠEF DRŽAVE

Udžbenik; EPK; Šira literatura navedena u ovim izvorima.

7. VLADA

Kao pod 6.

8. PARLAMENT

Kao pod 6.

9. IZBORNI SISTEM: VEĆINSKI I PROPORCIONALNI

Kao pod 6; plus Veselin Pavićević: Izborni sistemi i izbori u Crnoj Gori 1990-1996.

10. FEDERALIZAM: PRINCIPI I OBLICI

Kao pod 6; plus Hamilton, Džej, Medison: Federalistički spisi; Ilija Vujačić: Federalistička alternativa.

III. Posle hladnog rata

11. KOMUNIZAM I POSTKOMUNIZAM

Jovica Trkulja: Osvajanje demokratije; Srđan Darmanović: Real-socijalizam anatomija sloma; Milan Popović: Balkanska postmoderna 1-6: Žargon periferije, Posle hladnog rata, Politički aparthejd, Crnogorska alternative, Globalna prašina, Evropa-Antoaneta; Milan Popović: Protiv struje: izabrani radovi 1977-2007.

12. POSLE HLADNOG RATA: VIŠE ILI MANJE DEMOKRATIJE

Šira literatura navedena u Udžbeniku; plus Milan Popović: Dinamika ništavila: sociologija neslobode; Milan Popović: Belle epoque: kritika dogme progresna; Milan Popović: Velika promena: evolucija i alternativa našeg vremena; Imanuel Volerstin: Uvod u analizu svjetskog sistema; Imanuel Volerstin: Opadanje američke moći; Imanuel Volerstin: Evropski univerzalizam: retorika moći; Zbignjev Bržežinski: Američki izbor.

13. DEMOKRATSKE TRANZICIJE I KONSOLIDACIJE

Srđan Darmanović: Doktorska disertacija; Šira literatura tamo navedena, posebno Huan Linc i Alfred Stepan: Demokratske tranzicije i konsolidacije.

Pitanja za ispite i kolokvijume

Pitanja koja slede formulisana su na osnovu udžbenika Pavla Jovanovića, Nenada Dimitrijevića, i Milana Popovića: *Savremeni politički sistemi*, UCG, Podgorica, 1998.

I: POLITIKA I DEMOKRATIJA

1. Pojam politike (stranice 17-24)
2. Sukob i politika (22-24)
3. Vlast, moć, autoritet (24-26)
4. Vladavina ili dominacija (26-28)
5. Legitimnost (28-29)
6. Država (29-32)
7. Politički proces (32-33, 116-118)
8. Teškoće u proučavanju politike (34-35)
9. Razvoj i raspad političke filozofije (35-41)
10. Nastanak moderne političke nauke (41-43)
11. Predmet i nazivi moderne političke nauke (43)
12. Discipline moderne političke nauke (43-45)
13. Metodi moderne političke nauke (45-48)
14. Idiografski i nomoteski metodi (45-47)
15. Komparativni metod (47-48)

16. Odnos između moderne političke nauke i drugih nauka (48-50)
17. Pojam političkog sistema (51-52)
18. Tri aspekta političkog sistema (52-53, 60-65)
19. Tri nivoa pojma politički sistem (53-54)
20. Politički sistem i društvena teorija (54-56)
21. Aristotelova klasifikacija političkih sistema (66-67)
22. Sistemi jedinstva i sistemi podele vlasti (67-68, 159-162)
23. Savremene, (post)hladnoratovske dihotomije političkih sistema (68)
24. Tipologije političkih sistema, smisao i teškoće (69-70, 65-66)
25. Tipologije političkih sistema koje obuhvataju čitav istorijski razvoj (70-71)
26. Tipologije savremenih političkih sistema (71)
27. Liberalizam (102)
28. Vladavina prava i(li) pravna država (109-112)
29. Liberalizam i demokratija (112-115)
30. Interesni pluralizam i politički proces (116-118)
31. Političke partije: geneza, pojam, funkcije (119-124)
32. Partijski sistemi (124-127)
33. Interesne grupe (127-130)
34. Izbori: pojam i funkcije (130-132)
35. Osnovna svojstva izbora i biračkog prava (132-133)
36. Izborni sistemi (133-137)
37. Javno mnjenje: geneza, pojam, funkcije, sredstva za izražavanje (137-141)
38. Parlament kao predstavničko telo: imperativni i(li) slobodni mandat (144-147)
39. Funkcije parlamenta (147-154)
40. Kontrola izvršne vlasti kao funkcija parlamenta (151-154)
41. Struktura parlamenta (154-157)
42. Izvršna vlast u demokratskom političkom sistemu (157-158)
43. Tipovi izvršne vlasti (159-162)
44. Funkcije izvršne vlasti (162-164)

II: ORGANIZACIJA VLASTI

45. Opšti značaj britanskog političkog sistema (171-172)
46. Konsenzus i postepen razvoj u Velikoj Britaniji (174-176, 177-180)
47. Partijski sistem u Velikoj Britaniji (191-199)
48. Izborni sistem u Velikoj Britaniji (199-200)
49. Ustavni okvir britanskog političkog sistema (205-209)
50. Monarh u britanskom političkom sistemu (209-211)
51. Parlament u britanskom političkom sistemu (212-220)
52. Kabinet (Vlada) kao središte vlasti u britanskom političkom sistemu (220-227)
53. Državna uprava u britanskom političkom sistemu (228-229)
54. Političke partije u SAD (248-255)
55. Izborna demokratija u SAD (256-259)
56. Interesne grupe u SAD (259-263)
57. Trajnost Ustava SAD (279-281)
58. Kongres SAD (281-287)
59. Predsednik SAD: izbor (287-290)

60. Predsednik SAD: ovlašćenja (291-293)
61. Administracija i uprava u SAD (293-294)
62. Odnos između Predsednika i Kongresa SAD (294-296)
63. Vrhovni sud SAD (296-300)
64. Sistem teža i protivteža (*checks and balances*) u SAD (300-301)
65. Francuska, zemlja istorije (304-305)
66. Treća republika, „francuski parlamentarizam“ (329-330, 334-336)
67. Peta republika (345-348)
68. Političke partije u savremenoj Francuskoj (355-363)
69. Predsednik Republike u današnjoj Francuskoj (367-372)
70. Parlament u političkom sistemu savremene Francuske (375-380)
71. Vlada u Petoj republici (373-375)

III: POSLE TOTALITARIZMA

72. Nastanak postnacističke SR Nemačke (387-394)
73. Politička kultura, diskontinuitet, konflikt i konsenzus u SR Nemačkoj (395-400)
74. Političke partije u postnacističkoj SR Nemačkoj (400-408)
75. Izborni sistem u SR Nemačkoj (408-412)
76. Parlamentarizam u SR Nemačkoj (412-422)
77. Federalizam u SR Nemačkoj (422-426)
78. Hladni rat i posthladnoratovska era (433-440)
79. Osnovni pojmovi teorije svetskog sistema Imanuela Volerstina (435-438)
80. Posle hladnog rata: više ili manje demokratije (440-447)
81. Političke tranzicije Južne Amerike, Južne Evrope, i Jugoistočne Evrope (442-444)
82. Diktatura i demokratija u svetskim razmerama (444)
83. Svetski politički sistem (445)
84. O (ne)univerzalnosti liberalne demokratije (445-446)
85. Alternativna svetsko-sistemska tipologija savremenih političkih sistema (446-447)
86. Nova nauka (448-455)
87. Nova nauka i politika (453-454)
88. Teorija svetskog sistema Imanuela Volerstina (454-455)
89. Kapitalizam, socijalizam, komunizam, postkomunizam (455-463)
90. Ideološki i naučni pojmovi kapitalizma i socijalizma (455-459)
91. Postkomunizam: pojam i glavne tendencije (459-460)
92. Idiografski i nomotetski elementi i mitovi o fašizmu (460-461)
93. Etnički faktor u drami posthladnoratovske promene Balkana i sveta (461-463)
94. Alternativni scenariji budućnosti savremenog sveta do 2050. (463-468)
95. Sukob civilizacija po Semjuelu Hantingtonu (465)
96. Svetsko-sistemska značaj postjugoslovenskih ratova (466-468)

Naziv predmeta: SAVREMENI POLITIČKI SISTEMI				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan	II	6	2P+1V
Studijski program za koje se organizuje: Pravni fakultet, akademski studijski program za sticanje diplome PRAVNIKA (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).				
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta.				
Cilj izučavanja predmeta: Da osposobi studenta za razumevanje savremenih političkih sistema.				
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Nastavnik redovni profesor dr Milan Popović, saradnik Petar Šturanović.				
Metod nastave i savladavanja gradiva: Predavanja, vežbe, konsultacije, kolokviji.				
Sadržaj predmeta:				
Pripremna nedelja	Priprema i upis semestra.			
I nedelja	Predstavljanje predmeta, nastavnika i saradnika.			
II nedelja	Osnovni uvodni pojmovi I: politika, moć, vlast, autoritet, legitimnost vlasti.			
III nedelja	Osnovni uvodni pojmovi II: politički sistem, klasifikacije, tipologije.			
IV nedelja	Moderna politička nauka I: predmet.			
V nedelja	Moderna politička nauka II: metod.			
VI nedelja	Liberalna demokratija I: moderno doba, liberalizam kao ideologija, politički procesi i njihovi nosioci.			
VII nedelja	Slobodna nedelja.			
VIII nedelja	Liberalna demokratija II: političke institucije, posebno organizacija vlasti.			
IX nedelja	Britanski politički sistem. Prvi kolokvij.			
X nedelja	Politički sistem SAD.			
XI nedelja	Politički sistem Francuske pete republike.			
XII nedelja	Politički sistem postnacističke SR Nemačke.			
XIII nedelja	Posthladnoratovska era: ideologija ili zbilja? Drugi kolokvij.			
XIV nedelja	Posle hladnog rata: više ili manje demokratije?			
XV nedelja	Jedan pogled u budućnost: savremeni svet i savremeni politički sistemi do sredine XXI veka.			
XVI nedelja	Završni ispit.			
XVII nedelja	Overa semestra i upis ocena.			
XVIII-XXI nedelja	Dopunska nastava i popravni ispitni rok.			
Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i u njoj aktivno učestvuju kao i da rade oba kolokvija.				

Osnovna literatura: Pavle Jovanović, Nenad Dimitrijević, Milan Popović, SAVREMENI POLITIČKI SISTEMI, Udžbenik, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, 1998. Upućivanje na Širu literaturu na časovima i konsultacijama. Radovi profesora Milana Popovića dostupni su i na njegovom ličnom vebsajtu:

www.milanmpopovic.info

Oblici provera znanja i ocenjivanje:

Prvi kolokvij: 0-40 poena.

Drugi kolokvij: 0-40 poena.

Ukupno posle prvog i drugog kolokvija: 0-80 poena.

Ko posle prvog i drugog kolokvija 0-40 poena: nije položio (F). Ko posle prvog i drugog kolokvija 41-60 poena: položio (E). Ko posle prvog i drugog kolokvija više od 61 poena: ostvario uslov za završni usmeni ispit. Na završnom usmenom ispitu može se dobiti još dodatnih 0-20 poena. Za dve najviše ocene (A i B), pored znanja iz udžbenika, neophodno je i poznavanje Šire literature.

F	E	D	C	B	A
0-40	41-60	61-70	71-80	81-90	91-100

Posebna naznaka za predmet: Nema.

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Prof. dr Milan Popović.

Napomena: Dodatne informacije o predmetu dobijaju se na časovima i konsultacijama.